

VILNIAUS UNIVERSITETO DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Mokslas / sritis / ys, kryptis / ys (kodai)	Medicinos ir sveikatos mokslai (M 000): Medicina (M 001)			
Fakultetas, Institutas, Katedra /Klinika	Medicinos fakultetas Klinikinės medicinos institutas Akušerijos ir ginekologijos klinika			
Dalyko pavadinimas (ECTS kreditai, val.)	Klinikinė akušerija ir ginekologija 9 kreditai (243 val.)			
Dalyko studijų būdas	Paskaitos	Seminarai	Konsultacijos	Individualus darbas
ECTS kreditai	-	1*	1	7
* Seminarai vyksta, jeigu dalyką pasirenka 5 ir daugiau studentų, kitu atveju - konsultacijos				
Dalyko vertinimo būdas (vertinama 10 balų sistemoje)	Pranešimo motinos ir vaiko sveikatos tema pristatymas ir vertinimas. Tema suderinama su vienu iš konsultuojančių dėstytojų ir pristatoma Akušerijos ir ginekologijos klinikos susirinkimo ar VUL SK Akušerijos ir ginekologijos centro klinikinės konferencijos metu. Doktorantas turi išanalizuoti, apžvelgti ir pristatyti naujausias mokslines publikacijas, susijusias su tiksline tema ar pateikti klinikinio atvejo analizę. Pranešimas vertinamas 10 balų sistemoje: 10 – puikiai; 9- labai gerai; 8- gerai; 7 – vidutiniškai; 6 – patenkinamai; 5 – silpnai; 4 – 1 balas – nepatenkinamai. Vertinami kriterijai - pranešimo turinys (pagrįsta darbo idėja/hipotezė, suformuluotas aiškus tikslas, paaiškinta literatūros paieškos strategija ir susieta su klinikiniu atveju, jeigu pateikiama klinikinio atvejo analizė, rezultatų glaustumas, aiškumas, nėra pasikartojimų, išvados ir pasiūlymai (aiškumas ir konkretumas)), techninis/vizualinis apiforminimas (lentelių ir paveikslų aiškumas; atitikimas literatūros citavimo reikalavimams, tekstas be gramatinių ir stiliaus klaidų, prezentacija aiški, vizualiai patraukli), pranešimo pristatymas (gebėjimas dalyvauti diskusijoje, klausimų valdymas, oratoriniai gebėjimai).			
DALYKO KURSO TIKSLAS				
Išmanyti klinikinę akušeriją ir ginekologiją, patologinių būklių akušerijoje ir ginekologijoje etiologiją, patogenezę, diagnostiką ir gydymą. Žinoti dažniausias nėščiųjų ligas, nėštumo patologijos būkles. Išmanyti vaisiaus būklės tyrimo metodus nėštumo ir gimdymo metu. Išmanyti apie specifinius ir nespecifinius genitalijų uždegimus, negimdinį nėštumą, endometriozę, gimdos miomas, ūmų pilvą ginekologijoje, jų kliniką, diagnostiką, gydymo ir profilaktikos principus. Žinoti šeimos planavimo ir kontracepcijos metodus bei nevaisingos šeimos diagnostikos ir gydymo principus. Išmanyti onkoginekologinius susirgimus, jų kliniką, diagnostiką, gydymo ir profilaktikos principus, moterų sveikatos patikros programų Lietuvoje principus. Susipažinti su standartizuotai teikiama specializuota pagalba seksualinio smurto moteriškosios lyties aukoms.				
PAGRINDINĖS DALYKO TEMOS				
Nėštumo fiziologija ir patologija. Akušerinės pagalbos organizavimas Lietuvoje, Perinatologijos programa. Nėštumo rizikos veiksniai, mažos ir didelės rizikos nėštumas. Priešlaikinis gimdymas, samprata, problemos aktualumas, epidemiologija, socialiniai, ekonominiai ir medicininiai veiksniai. Priešlaikinio gimdymo numatymas, prognoziniai požymiai, galima profilaktika. Intrauterininė infekcija, jos įvertinimas, pasekmės, gydymo galimybės. Priešlaikinio gimdymo gydymo tikslai, taktika,				

metodai, efektyvumas. Daugiavaisis nėštumas, chorioniškumas, jo nustatymas. Daugiavaisio nėštumo prognozė, nėštumo priežiūros ypatumai, daugiavaisio nėštumo komplikacijos. Nėštumo užbaigimo laiko ir būdo parinkimas. Vaisiaus būklės vertinimo galimybės nėštumo ir metu: neinvaziniai ir invaziniai tyrimo metodai. Vaisiaus judesių testas. Nėščiųjų tyrimo ultragarsu darbo principai. Oligohidramnionas. Polihidramnionas. Rh faktoriaus nesutapimas šeimoje, isoimunizacijos profilaktika. Rh konfliktas nėštumo metu, vertinimas, nėštumo priežiūros ir gydymo ypatumai. Vaisiaus pakenkimo vertinimas, intrauterinis gydymas ir nėštumo baigimo termino parinkimas. Vaisiaus intrauterinio augimo sulėtėjimas, problemos aktualumas, galimos priežastys. Augimo sulėtėjimo tipai, jų priežastys. Intrauterinio augimo sulėtėjimo diagnostika, ultragarsinės doplerometrijos reikšmė. Nėštumo priežiūra esant vaisiaus augimo sulėtėjimui, gydymo galimybės. Vaisiaus būklės vertinimas ir nėštumo užbaigimo laiko parinkimas.

Nėščiųjų ligos. Nėščiųjų hipertenzinės būklės, poveikis vaisiui, nėštumo priežiūrai, akušerinė taktika. Kraujavimas nėštumo metu (savaiminis persileidimas, placentos pirmeiga, placentos atšoka). Gestacinis diabetas. Intrahepatinė nėščiųjų cholestazė. Nėščiųjų anemija. Gestacinė trombocitopenija. Bendrosios ligos ir nėštumas.

Kritinės būklės akušerijoje: eklampsija, HELLP sindromas, nėščiųjų plaučių arterijos embolija ir giliųjų venų trombozė; diagnostika, gydymas.

Gimdymo fiziologija ir patologija. Gimdymas, laikotarpiai, priežiūros ypatumai. Vaisiaus būklės vertinimas gimdymo metu, indikacijos, reikšmė, tikslingumas, metodika. Vaisiaus hipoksijos požymiai. Operacijos gimdymui užbaigti, instrumentinis gimdymas, indikacijos, metodika, poveikis vaisiui – naujagimiui. Gimdymas po praeityje buvusios cezario pjūvio operacijos. Kraujavimas po gimdymo – priežastys, diagnostika, gydymas, profilaktika. Infekcija po gimdymo – endometritas, mastitas, sepsis.

Neuroendokrininė menstruacinio ciklo reguliacija ir šios reguliacijos patologija. Ovuliacijos fiziologija ir ją lemiantys faktoriai. Menstruacinio ciklo sutrikimai. Nenormalus kraujavimas iš gimdos. Premenstruacinis sindromas. Lėtinis anovuliacijos sindromas, diferencinė diagnostika su kitais neuroendokrininiais sindromais ir su kitos kilmės hiperandrogenijomis. Gydymo principai, priklausantys nuo reprodukcinės funkcijos išsaugojimo poreikių. Skausmingos mėnesinės. Policistinių kiaušidžių sindromas.

Negimdinis nėštumas, priežastys, diagnostika, gydymas, komplikacijos.

Moters lyties organų infekcija. Išorinių lyties organų ir makšties uždegiminiai susirgimai. Bakterinė vaginozė. Dubens uždegiminė liga. Sepsis. Lytiškai plintančios ligos.

Lėtinis dubens skausmas ir jo diferencinė diagnostika. Endometriozė.

Lyties organų navikai. Išorinių lyties organų ikivėžinės ligos ir vėžys. Gimdos kaklelio ikivėžiniai susirgimai ir vėžys. Gimdos kaklelio vėžio patikros programa. ŽPV vakcinacija. Gimdos kaklelio ikivėžinių susirgimų konservatyvaus ir chirurginio gydymo pasirinkimo kriterijai. Gimdos gleivinės hiperplastiniai procesai ir vėžys. Gimdos miomos. Medikamentinis ir chirurginis gydymas, indikacijos. Kiaušidžių nepiktybiniai ir piktybiniai navikai. Chemoterapijos, operacinio gydymo principai.

Šeimos planavimas ir nevaisingumas. Šeimos planavimo tikslai ir metodai, jų patikimumas, indikacijos, kontraindikacijos. Nevaisingos šeimos tyrimas. Nevaisingumo priežastys. Moterų ir vyrų nevaisingumas. Pacientų ištyrimo algoritmai. Nevaisingų moterų gydymo etapai. Ovuliacijos indukcija. Pagalbinio apvaisinimo įstatymas ir pagalbinį apvaisinimą reguliuojantys teisės aktai Lietuvoje.

Menopauzė. Perimenopauzė, jos simptomai. Menopauzė: moters gyvenimo kokybė menopauzės laikotarpiu. Menopauzinė hormonų terapija: indikacijos ir kontraindikacijos. MHT preparatai, vartojimo schemas: ciklinis ir nuolatinis režimas.

Dubens dugno patologija. Moters lyties organų padėčių anomalijos (prolapsas). Ginekologinės ligos ir šlapinimosi sutrikimai. Kosmetinė, funkcinė ir rekonstrukcinė ginekologija - šiuolaikinės aktualijos.

Seksualinė prievarta.

SVARBIAUSIA REKOMENDUOJAMA LITERATŪRA

1. Akušerijos ir neonatologijos diagnostikos ir gydymo metodikos 2019-2020. <https://sam.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/programos-ir-projektai/sveicarijos-paramos-programa/akuserijos-ir-neonatologijos-diagnostikos-ir-gydymo-metodikos>.
2. Williams Obstetrics. F. G. Cunningham, K. J. Leveno, J.S. Dashe, B. L. Hoffman, C. Y. Spong, B. M. Casey. 26th ed. Mc Grow Hill Education 2022. The McGraw-Hill Companies; <https://accessmedicine.mhmedical.com/book.aspx?bookID=2977>
3. Williams Gynecology. Hoffman BL, Schorge JO, Halvorson LM, Hamid CA, Corton MM, Schaffer JI. 4e. McGraw Hill, 2020. <https://accessmedicine.mhmedical.com/content.aspx?bookid=2658§ionid=217599855>.
4. Menopauzė. Menopauzinė hormonų terapija (MHT) klinikinės rekomendacijos, 2021. https://lagd.lt/data/public/uploads/2021/06/d1_menopauze.pdf
5. K. Jarienė, R. Nadišauskienė. Seksualinis smurtas. Profesionalaus elgesio taktika. Kaunas, UAB "Vitae Litera" 2019. ISBN:9786094543630
6. Nevaisingumo diagnostikos ir gydymo metodika (2019). https://sam.lrv.lt/uploads/sam/documents/files/Nevaisingumo%20metodika%20SAM_2019-07-22.pdf
7. Kontracepcijos metodika 2016. https://sam.lrv.lt/uploads/sam/documents/files/Veiklos_sritys/Kontracepcijos_metodika_2016-11-22.pdf
8. Nassar, Anwar H.; Visser, Gerard H.A.; Nicholson, Wanda Kay; Ramašauskaitė, Diana; Kim, Yoon Ha; Barnea, Eytan R. FIGO statement: vaccination in pregnancy // International journal of gynecology and obstetrics: Special section: From the FIGO Safe Motherhood & Newborn Health Committee. Hoboken : Wiley. ISSN 0020-7292. eISSN 1879-3479. 2021, vol. 152, iss. 2, p. 139-143. DOI: 10.1002/IJGO.13456.
9. Romeikienė KE, Bartkevičienė D. Pelvic-Floor Dysfunction Prevention in Prepartum and Postpartum Periods. Medicina (Kaunas). 2021 Apr 16;57(4):387. doi: 10.3390/medicina57040387.
10. Voiniušytė, Austėja; Černiauskaitė, Miglė; Paliulytė, Virginija; Ramašauskaitė, Diana. COVID-19 ir HELLP sindromo diferencinės diagnostikos savitumai nėštumo laikotarpiu // Lietuvos akušerija ir ginekologija. Kaunas : Vitae litera. ISSN 1392-5091. 2021, t. 24, Nr. 3, p. 252-257. [DB: Index Copernicus]
11. Balčiūnienė, Greta; Kvederaitė-Budrė, Greta; Gulbinienė, Violeta; Pilypienė, Ingrida; Drąsutienė, Gražina Stanislava; Ramašauskaitė, Diana. Antenatalinė chorioamnionito diagnostika // Lietuvos akušerija ir ginekologija. Kaunas : Vitae litera. ISSN 1392-5091. 2021, t. 24, Nr. 33, p. 190-194. [DB: Index Copernicus]
12. Visser GHA, Nicholson WK, Barnea ER, Ramasauskaite D, Nassar AH; FIGO Safe Motherhood, Newborn Health Committee, Fernanda Escobar M. FIGO position paper on reference charts for fetal growth and size at birth: Which one to use? Int J Gynaecol Obstet. 2021 Feb;152(2):148-151. doi: 10.1002/ijgo.13500.
13. P.J. DiSaia, W.T. Creasman, R.S. Mannel, D. Scott. Clinical Gynecologic Oncology, 9th edition, 2017. Elsevier. ISBN: 978-0-3230-7419-3.

KONSULTUOJANTYS DĖSTYTOJAI

1. Dalyką koordinuojantis dėstytojas: Diana Ramašauskaitė (prof. dr.).
2. Vilius Rudaitis (doc. dr.).
3. Jolita Zakarevičienė (doc. dr.).
4. Mindaugas Šilkūnas (doc. dr.).

PATVIRTINTA:

Vilniaus universiteto Medicinos ir sveikatos mokslų Doktorantūros mokyklos Tarybos posėdyje: 2022 m. rugsėjo 29 d.

Tarybos pirmininkė: prof. Janina Tutkuvienė